

LJEPOTA
LJUDSKE DUŠE

OSHO

HARŠA - BREGANA
2017.

SADRŽAJ

UVOD	7
1. Bog: Fantomski <i>Führer</i>	9
2. Smrt: Konačni orgazam	35
3. Novi čovjek: Intelpekt u harmoniji sa srcem	61
4. Jedina nada: Prosvjetljenje čovječanstva	83
5. Super-čovjek: Fantazija inferiornih	107
6. Sveti spisi: Sveto sranje	129
7. Ljepota ljudske duše	153
8. Dosada ili usamljenost?	181
9. Jedini grijeh jest zaboraviti vlastito biće	207
10. Ne želim da moja istina postane vaša teorija	229
O AUTORU	255
OSHO MEĐUNARODNI CENTAR ZA MEDITACIJU	257

UVOD

Kada ste iskreni i autentični, kada živite svoj život, u svom svjetlu, bez otisaka drugih - roditelja, svećenika, političara... Kada se svaki dan krećete u nepoznato bez ikakve ideje o tome što će se dogoditi, sa velikom kreativnošću, osjetljivošću, svjesnošću, ali bez fiksirane ideologije; kada istražujete nove pašnjake, nove dubine bića, tada sigurno više niste dio gomile.

Gomila mrzi pojedince jer su oni toliko različiti. Ona ih mrzi jer su oni buntovnici. Ona ih mrzi jer se njih ne može tako lako zarobiti; zapravo, nemoguće ih je zarobiti. Ona ih mrzi zbog njihove inteligencije, ona ih mrzi zbog njihove radosti, ona ih mrzi zbog njihove kreativnosti. Gomila ih želi uništiti.

Zato se ljudi boje života: život posjeduje mnoge opasnosti. Životni put je prepun opasnosti. Osoba ne može znati što će se dogoditi u sljedećem trenutku; sve je moguće. Ne možete živjeti sa očekivanjima jer život nema nikakvu obvezu da ispuni vaše želje. Možete živjeti sa

1.

BOG: FANTOMSKI *FÜHRER*

Osho,

*Allan Watts je jednom opisao svemir sljedećim riječima,
"To je kao da se Bog igra." Ako nema Boga,
tko se igra i koju igru igra?*

Alan Watts je bio dobar čovjek, ali tu izjavu je uzeo iz hinduističke mitologije. To je radio čitav svoj život, ali na Zapadu je to izgledalo kao da on sam dolazi do tih uvida.

On je bio obrazovan kao kršćanski svećenik i, poput svakog kršćanskog svećenika, usvojio je određeno znanje o svim religijama tako da može dokazati da je Kršćanstvo najbolja, najviša, najistinitija religija. Ali Alan Watts, proučavajući hinduističku religiju, nije mogao reći da je kršćanska religija najviša religija na zemlji. Zato kažem da je bio dobar čovjek. On je bio iskren.

sposoban posjedovati mač jer si ostvario višu razinu svjesnosti. Sada više nema potrebe za mačem.”

To treba učiniti; odgovornost leži na čovjeku. Bog je bio veoma opasna pretpostavka: ona vam je oduzela svu odgovornost. Bog je bio odgovoran za sve, i vi niste bili odgovorni ni za što. On je stvorio sve, on će uništiti sve. On vam šalje svog sina. Vi ste samo lutka: vi možete biti stvoreni, vi možete biti spašeni. Na koji vas je ponižavajući način stvorio - sa blatom!

Mislim da se to moralo dogoditi ovdje, u Velikom Blatnom Ranču; gdje bi drugdje pronašao toliko blata? Zašto se on naziva Velikim Blatnim Rančom? On je vjerojatno ovdje stvorio čovjeka. On vas je stvorio iz blata. Nije li mogao biti malo pristojniji? On vas je mogao stvoriti iz nečega dragocjenog, od zlata, od platine. Ako je mogao stvarati iz blata, mogao je stvarati iz zlata, ali on je stari Židov, škrtac: iz blata!

To je značenje *humusa* - vlaga pomiješana sa blatom: *humus*. Iz *humusa* su nastale riječi čovjek (*human*, op. prev.) i čovječanstvo (*humanity*, op. prev.). *Adam* također znači blato, zemlja - na hebrejskom. Vi ste samo igračke u Božjim rukama. Da li vas on stvara na ozbiljan ili neozbiljan način, to je nebitno: jedna stvar je sigurna, on je jedini vlasnik čitave ove drame. Gdje je vaša odgovornost? Ako postoji Bog, tada ne postoji mogućnost za vašu odgovornost.

Ako je čovječanstvo postalo neodgovorno, to je zbog Boga, ne uprkos njemu. Zbog njega i zbog svega što su vas religije podučavale: da je Bog stvorio svijet, i da je Bog suosjećajan i dobar. Sve je to glupost. On uopće nije ondje. Kakva dobrota? Kakvo suosjećanje? On je kreacija lukavog svećenstva jer bez njega oni vas ne mogu iskorištavati. To je apsolutno potrebna pretpostavka za iskorištavanje čovjeka.

Odbacite ideju Boga i iznenada ćete osjetiti slobodu, prostranost, širenje i veliku odgovornost. Nema nikoga iznad vas. Vi ste najviši vrh kreacije, postojanja, života. Nema nikoga iznad vas. U vama nastaje osjećaj velike odgovornosti. Za mene, to je ono što vas čini religioznima.

Slijedi mala, prekrasna priča...

Osnivač sikizma, Nanak, bio je jedan od onih prekrasnih ljudi koje jako volim. On je bio jednostavan čovjek. Imao je samo jednog učenika, jer je volio pjevati: sva njegova učenja su se prenosila kroz pjevanje, spontano pjevanje - ne poput pjesnika dok sklada - i njegov učenik bi svirao jednostavni instrument kako bi uglazbio ono što njegov majstor prenosi.

Nanak je putovao - on je jedini indijski učitelj koji je otputovao izvan Indije. Mahavira i Buddha nikada nisu izašli iz svoje države, Bihara, nisu čak prošli ni cijelu Indiju. Shankara je proputovao Indiju, ali nije izašao izvan granica Indije. Nanak je jedina iznimka; on je otišao u Saudijsku Arabiju. On je došao do Mecce, gdje se nalazi svetište muslimana, Crni kamen u Kaabi.

Taj kamen je rijedak. Znanstveno, to je vrlo veliki kamen, možda je pao sa neke zvijezde ili planeta; on nije sa zemlje. Gotovo svaki dan, kroz 24 sata, tisuće kamenja padaju na zemlju. Po noći, kada gledate zvijezde i kažete, "Gle, zvijezda pada," to nije zvijezda; to je samo kamen koji lebdi u vakuumu oko zemlje i iznenada dolazi u gravitacijsko područje zemlje. Zatim ga zemlja povlači prema dolje. Tisuće kamenja pada svaki dan, a ponekad to budu i veliki kameni.

Ovaj kamen u Kaabi je vjerojatno najveći kamen koji je ikada pao. On nije sa zemlje - to je znanstveno dokazano. To je meteorit. Kako se stvaraju meteoriti? Oni nastaju kada umre zvijezda ili planet i kada se fragmentira. Milijunima godina ti se fragmenti kreću kroz vakuum dok ne nalete na gravitacijsko polje; tada ih se povlači prema dolje. Ta sila povlačenja je tako velika da se kamen koji pada i polje zraka međusobno sukobljavaju i kamen počinje gorjeti. Prisiljeni ulaz kamena kroz zrak dovodi do zapaljivanja.

Vi vidite kako te "zvijezde" padaju; to nisu zvijezde, zvijezde su vrlo velike - ako zvijezda padne na zemlju, zemlja je gotova! Naše sunce je zvijezda. Ono je 60 tisuća puta veće od Zemlje; to je vrlo prosječ-

na zvijezda - postoje zvijezde koje su milijun puta veće od našeg sunca. Naša Zemlja je vrlo maleno mjesto.

Nanak je došao do Kaabe. Muslimani nisu mogli vjerovati jer su mogli vidjeti da je on bio veliki učitelj, ali kada je stigla noć, on bi spavao sa svojim nogama okrenutim prema Kaabi. To je veoma ružno. Čuvari su mu prišli i rekli, "Pošto si ti veliki učitelj, ovakvo ponašanje je vrlo čudno. Ti dolaziš iz Indije gdje ljudi znaju poštivati stvari, a ti držiš noge u smjeru našeg svetog kamena? Ti nas vrijeđaš. Za nas, ovaj kamen predstavlja Boga, za nas ovaj kamen jest Bog; stoga molim te, okreni svoje noge u drugom smjeru."

Nanak je rekao, "Znao sam da ćete doći, zato su moje noge bile namjerno okrenute prema Kaabi. Sada želite da ih okrenem u suprotnom smjeru?" Oni su potvrdili. Nanak je rekao, "Vi to smijete - ali zapamtite, vaš Bog je ograničen samo na ovaj kamen, moj Bog nije tako ograničen. Gdje god pomaknete moje noge, on je ondje."

Priča - koja je zasigurno samo priča - kaže da gdje god pomakli njegove noge, tamo bi se Kaaba premjestila. To mora biti priča jer je kamenje, iako pada sa neba, i dalje samo kamenje. Čovjek ne posjeduje takvu osjetljivost: ne možete očekivati da će se kamen pomaknuti. Ali priča je prekrasna. Ona pokazuje da gdje god se nalazite, ako ste puni svjesnosti i obožavanja, hram je prisutan, svetište je ondje. Vaša preplavljujuća ljubav stvara svetište oko vas. Gdje god idete, ona vas prati.

Pitali su Bodhidharmu, "Ako te bace u pakao, da li ćeš se odupirati?"

On se nasmijao i rekao, "Zbog čega? Gdje god je Bodhidharma, tamo je raj lotosa. Bit ću neizmjereno sretan jer je moj ulazak u raj ili pakao potpuno isti. Ja sam Bodhidharma. Ako uđem u pakao, pakao će biti odmah preobražen u raj. Želio bih otići u pakao, jer tko će ga inače preobraziti?"

3.

NOVI ČOVJEK: INTELEKT U HARMONIJU SA SRCEM

Osho,

*Kako da vjerujemo da duša postoji nakon smrti
i seli se u drugi životni oblik, ili nestaje u univerzumu?*

N ikada vas nisam tražio da vjerujete u nešto. Moje je *iskustvo* da duša postoji nakon smrti, da se ona seli u druge životne oblike, i naposljetku, kada nema više ništa za naučiti, kada nema pitanja na koja treba odgovoriti, kada nema za čime tragati, kada ne postoje želje - kada dođe do konačne točke potpunog zadovoljstva, ispunjenja, prosvjetljenja - tada se duša jednostavno rastapa u postojanju. Kako biste se neprestano selili, potrebna vam je želja za životom, želja koju treba ispuniti; to je osnovna potreba.

Niste *vi* ti koji se neprestano rađate; to je vaša želja, koja se nikada ne ispunjava. Vi jednostavno slijedite svoju želju poput sjene. Nisam

rekao da morate u to vjerovati. Radije bih da budete skeptični u vezi toga, da sumnjate u to i da se ispitujete u vezi toga. Ja vas jednostavno izazivam da ispitujete, ne da vjerujete.

Moja religija nije vjera; to je ispitivanje konačne istine. Stoga što god kažem, osnovni razlog toga jest da vas inspirira - ne da vjerujete u dogmu, već da krenete u potragu. Ako kažem da duša postoji nakon smrti, to je za vas samo hipoteza. Za mene je to iskustvo. Ja ne vjerujem u to: ja to znam, i reći ću vam kako to znam.

Kada kažem da se duša naposljetku rastapa i nestaje u univerzumu, to nije nešto čemu se ja nadam. Ja to znam; to se dogodilo. Ja više nisam odvojen od postojanja. Što se mene tiče, ja kao individualni entitet uopće ne postojim. Nema me već mnogo godina. Ali ja vam to ne govorim kako biste u to vjerovali. Ponovno vas izazivam da ispitujete.

Možda sam u krivu - ja nisam nepogrešivi papa, ja nemam nikakav božanski autoritet kako bi vam nametnuo neko vjerovanje; ja nemam nikakvu moć, i ni na koji način vas ne programiram. Ja samo želim u vama stvoriti čežnju koja spava, koja miruje. Ja ju pokušavam probuditi, tako da vi počnete istraživati.

Ljudi koji vam govore da vjerujete su ljudi koji i sami ne vjeruju. Zato što znam da ono što govorim je dio mog iskustva, mogu vas izazvati da sumnjate, da budete skeptični, da na svaki način pokušate dokazati da sam u krivu - jer znam da u tome nećete uspjeti. Što ćete više istraživati, to ćete brže spoznati te činjenice.

Ja ne govorim da se vi *morate* uvjeriti, ja kažem da ćete se uvjeriti. Čak i protiv vašeg čitavog uma, unatoč čitavoj vašoj sumnji, skepticizmu, istraživanju, kada otkrijete istinu, sve sumnje, svo nepovjerenje jednostavno nestaje poput sjene. Vi ste doveli svjetlo, sjene počinju nestajati; one nikada nisu ni postojale.

Jedino čovjek koji zna može imati hrabrosti vam reći, "Sumnjajte u mene, preispitajte sve što kažem."

Postoji jedno pitanje koje je postavio jedan sannyasin: "Osho, prije si govorio o prekrasnom putu povjerenja, ljubavi, putu srca. Sada je

Čovjek koji želi postati premijer neke države nije zainteresiran za istinu. Ako mu predstavite istinu i položaj premijera, on će odati položaj premijera. On će o istini reći, «Nema žurbe. Možemo i to probati - imamo čitavu vječnost - ali prilika za premijera možda više neće doći. Ona rijetko dolazi, i to rijetkim ljudima. Istina je priroda svake osobe, nju možemo pronaći svaki dan. Prvo učinimo ono što je trenutno, privremeno, što je prolazno. Ovaj prekrasan san se više neće dogoditi. Stvarnost neće nigdje pobjeći, ali ovaj san je prolazan.»

Oni su se zanimali za sanjanje, maštu. To nisu bili moji ljudi, komunikacija sa njima je bila nemoguća jer su naši interesi bili potpuno suprotni. Ja sam pokušao, ali ti ljudi nisu bili zainteresirani za religiju, nisu bili zainteresirani za istinu, za išta značajno.

Ljudi koji su bili zainteresirani su bili kršćani, hinduisti, muslimani, džainisti, budisti: oni su već slijedili neku ideologiju, neku religiju. Postalo mi je jasno da ću morati igrati igru religioznosti; nije bilo drugog načina. Tek tada ću moći pronaći autentične tragače.

Ja mrzim riječ *religija*, oduvijek sam je mrzio, ali morao sam govoriti o religiji. Ali ono o čemu sam govorio pod krinkom religije nije bilo isto kao ono što ljudi podrazumijevaju pod religijom. To je bila moja strategija. Ja sam koristio njihove riječi - *Bog, religija, oslobođenje, moksha* - i davao im svoje značenje. Na taj način sam počeo pronalaziti ljude; i ljudi su mi počeli dolaziti.

Bilo je potrebno nekoliko godina da ljudi promijene svoju sliku o meni. Ali ljudi slušaju samo riječi, oni ne shvaćaju značenja: ljudi shvaćaju samo ono što govorite, oni ne shvaćaju što pokušavate prenijeti. Stoga sam koristio njihovo oružje protiv njih. Komentirao sam religiozne knjige i davao sam značenje koje je u potpunosti moje.

Ja bih tu istu stvar izgovorio bez komentara - to bi bilo daleko lakše jer bih tada govorio izravno vama. Nije bilo potrebe upletati Krishnu, Mahaviru i Isusa i natjerati ih da kažu ono što nikada nisu rekli. Ali to je ludost čovječanstva; ja sam govorio istu stvar kao i prije, i nitko me

nije htio slušati, a sada su se tisuće ljudi počele okupljati oko mene jer sam govorio o Krishni.

Kakve veze ja imam sa Krishnom? Što je on učinio za mene? Kakav je moj odnos sa Isusom? Da sam ga susreo dok je bio živ, rekao bih mu, “Ti si fanatik i nisi razuman. Ne mogu reći da su ljudi koji te žele razapeti potpuno u krivu, jer se ne mogu nositi sa tobom ni na koji drugi način.”

To je bio jedini način. Kada sam počeo govoriti o Isusu, kršćanski teološki instituti su me počeli pozivati da održim govore, a ja sam se neprestano smijao iznutra, jer su te budale mislile da je to Isus govorio. Da, ja sam koristio Isusove riječi - morate shvatiti tu igru riječi i tada ćete shvatiti da bilo koja riječ može značiti bilo što - a oni su mislili da je ovo prava Isusova poruka: “Naši kršćanski misionari i svećenici nisu učinili toliko mnogo za Isusa kao ti.”

Morao sam biti tiho, znajući da nemam nikakve veze sa Isusom, i da ono što govorim Isus možda nije mogao ni razumjeti. On je bio siromašan čovjek, potpuno neobrazovan. Zasigurno je posjedovao karizmatičnu osobnost, stoga nije bilo teško oko sebe okupiti nekoliko neobrazovanih ljudi, koji su se orijentirali prema strahu i bili su pohlepni u vezi svojih nagrada u raju. Ovaj čovjek je obećavao mnogo, a nije tražio ništa. Što može poći po zlu ako mu povjeruješ? Nije bilo opasnosti, nikakve štete. Ako raj i Bog nisu postojali, niste izgubili ništa. Ako oni postoje, a ovaj čovjek je sin Božji, tada ste dobivali toliko mnogo: jednostavna matematika!

Ali značajno je da nijedan obrazovani, kulturni rabin nije postao Isusov učenik, jer su ti rabini poznavali daleko bolje izraze, daleko bolje načine filozofiranja. Ovaj čovjek nije znao ništa; on nije pružao nijedan argument, on je jednostavno izgovarao stvari koje je čuo od drugih; bio je to tvrdoglavi mladić.

Ono što sam rekao u ime Isusa, govorio sam i prije, ali nijedna kršćanska zajednica, nijedna kršćanski fakultet, nijedna kršćanski teološki institut me ne bi pozvao. Da sam htio samo ući, oni bi mi zatvorili vrata! Takva je bila situacija: meni je bilo zabranjeno ući u središnji

6.

SVETI SPISI: SVETO SRANJE

Osho,

Koja je razlika između ludila i prosvjetljenja?

Postoji velika razlika, ali postoji i velika sličnost. Prvo morate razumjeti sličnost, jer bez razumijevanja sličnosti bit će teško razumjeti razliku.

I ludilo i prosvjetljenje su izvan uma. Ludilo je ispod uma; prosvjetljenje je iznad uma. Ali oboje su izvan uma. Tako je i nastao izraz “skrenuti sa uma.”

Um djeluje logično, racionalno, intelektualno. Niti ludilo niti prosvjetljenje ne djeluje intelektualno. Oni su slični: ludilo se nalazi ispod razuma, a prosvjetljeno je nadišlo razum, ali oboje su iracionalni; zato se ponekad na Istoku luđaka smatra prosvijetljenim čovjekom.

Ponekad na Zapadu - to nije svakidašnji fenomen, ali ponekad - prosvijetljenu osobu se smatra ludom, jer Zapad razumije samo jednu

stvar: ako ste izvan uma, vi ste ljudi. On ne poznaje kategoriju iznad uma; on poznaje samo jednu kategoriju, onu ispod uma.

Na Istoku dolazi do nesporazuma jer on već stoljećima poznaje ljude koji su izvan uma i u isto vrijeme iznad njega, i tu nastaje sličnost. Za istočnjake to stvara zbunjenost, to stvara problem. Oni su odlučili da je bolje luđaka proglasiti prosvijetljenim nego prosvijetljenog čovjeka zamijeniti sa luđakom - jer što gubite ako luđaka proglasite prosvijetljenim? Ne gubite ništa. Ali ako prosvijetljenog čovjeka proglasite luđakom, vi tada gubite ogromnu priliku. Nesporazum je moguć samo zbog sličnosti.

Ja sam naišao na nekoliko luđaka koje se smatralo prosvijetljenima. Jedan čovjek je bio udaljen 30-35 kilometara od Jabalpura. Nitko nije znao njegovo ime - bio je vrlo star. Običavao je držati zvono u svojoj ruci i - nitko nije znao razlog - ponekad bi pozvonio, a ponekad ne bi pozvonio. Zbog zvona njega su zvali Tuntun Pal Baba: zvono je proizvodilo zvuk *tuntun*, a nitko nije znao njegovo pravo ime.

Nikada nije govorio razgovjetno; on je proizvodio zvukove, ali ne riječi. On je sjedio na jednom mjestu i sa njega se nije micao. U njegovom selu, ljudi su ga poznavali preko 60 godina. Postojali su stari ljudi koji su govorili da je ovaj čovjek došao kada su bili vrlo mladi, i otad on sjedi na trijemu kuće vlasnika, najbogatijeg čovjeka u selu. On se nije pomaknuo sa svog mjesta, i kroz 60 godina sve što su čuli od njega bilo je njegovo zvono.

Ja sam ga otišao vidjeti mnogo puta, kako bih ga shvatio. On je neprestano pio čaj; to je bila gotovo jedina njegova hrana. On bi popio pola šalice i zatim bi ponudio drugu polovicu bilo kome tko bi ga došao vidjeti. Ovo se smatralo *prasadom*, darom, i ljudi su uživali u tome jer je to bilo vrlo rijetko. Stotine ljudi su ga dolazile vidjeti svakoga dana; on bi ponudio šalicu samo nekolicini. Ali uvijek bi prvo on popio iz šalice, a zatim bi ponudio ostatak. Ljudi su mislili da je on prosvijetljen, stoga je ono što je on kušao bilo blagoslov.

Što sam više promatrao tog čovjeka, to sam više bio uvjeren da je on jednostavno lud; i to ne potpuno lud, jer je njegovo ludilo posje-

dovalo određenu dosljednost. On nije bez nekakve svrhe zvonio svoje zvono; to je bilo uvijek kako bi privukao pažnju na sebe. Polako su ljudi počeli razumijevati da mu je nešto potrebno, možda šalica čaja - to mu je bilo najpotrebnije - stoga bi oni odmah donijeli čaj.

Oni koji su ga godinama služili su počeli shvaćati jezik njegovog zvona: koliko puta je zvonio kada bi trebao čaj; koliko puta je zvonio kada je htio da ga ostave samog, koliko puta je zvonio kada je htio da ga ljudi dođu vidjeti, koliko puta je zvonio kada je htio ići spavati. To je bio jezik, kodni jezik koji su poznavali učenici koji su živjeli sa njim.

Ovaj čovjek nije bio potpuno lud. Dok sam ga promatrao shvatio sam da je napola paraliziran također, jer kada sam ga gledao kako pije čaj, on je uvijek pio sa jednom stranom ustiju; druga strana je bila nepokretna. Jednog dana, kada je bio sam, uzeo sam zvono iz njegove ruke i stavio ga u njegovu drugu ruku. Zvono je palo, jer je druga ruka bila paralizirana. Sada je bilo jasno zašto se nije micao sa svog mjesta; to nema veze sa isposništvom.

Ljudi su mislili da je to neka asketska praksa; možda se zarekao da će sjediti u istom položaju tako mnogo godina ili čitav svoj život. Ali on je bio paraliziran. Zapravo, to je bio razlog zašto nije mogao razgovjetno pričati: polovica njegovih ustiju je bila paralizirana. Sa polovicom ustiju možete proizvoditi zvukove, ali izgovoriti riječi je veoma teško, gotovo nemoguće. Možete pokušati, ali drugi će čuti samo nerazgovjetno frfljanje.

Ali frfljanje se smatra jednom od metoda koje koriste prosvijetljeni ljudi. Možda će vas iznenaditi da engleska riječ, *gibberish* (frfljanje), nije engleska, već arapska; i ona dolazi od prosvijetljenog čovjeka, Jabbara. Jabbar je zasigurno bio prosvijetljeni čovjek, ali on je govorio tako brzo da su se njegove riječi miješale jedna sa drugom. Bilo je nemoguće jasno dokučiti što je on govorio jer nije bilo točaka, zareza, bez ikakvih naznaka gdje rečenica započinje, a gdje završava. Jabbar jednostavno nije vjerovao u te stvari.

Zbog Jabbara su ljudi taj jezik počeli zvati frfljanjem, ali s vremenom tu riječ više nisu povezivali sa Jabbarom. Nitko više ne zna da engleska riječ *gibberish* dolazi od sufijske riječi, i to od čovjeka koji je bio prosvijetljen. Frfljanje se na Istoku smatra jezikom prosvijetljenih ljudi. Oni vam govore: ništa se ne može prenijeti kroz riječi; morat ćete shvatiti nešto između redaka.

Ali ljudi ljudi se ponašaju na isti način. Ovaj čovjek, Tuntun Pal Baba, je bio jednostavno paraliziran, retardiran; mogli ste to vidjeti na njegovom licu. Pošto sam ga često posjećivao i on se upoznao sa mnom, započeli smo jedan oblik komunikacije. Ja sam počeo koristiti njegovo zvonu i stvorio sam nekoliko kodnih signala sa zvonom.

Pokušao sam pisati, pitajući ga, “Koje je tvoje ime?” i pozvonio bih dva puta. Znao sam da može čitati jer je pogledao list na kojem sam napisao pitanje i njegove oči su bljesnule, pokazujući da zna čitati. Ja sam proizveo signal tri puta i napisao na list: “Shvaćam da možeš čitati.» On ga je pogledao i nasmijao se sa polovicom lica. Stavio sam olovku u njegovu ruku i pozvonio dva puta, a on je napisao svoje ime, Tuntun Pal Baba.

Rekao sam, “To nije dobro - ne možeš me prevariti da si prosvijetljen. Prevario si tisuće ljudi u ovih 60 godina, ali to nije dobro; nisi ništa dobio iz toga. Jadni ljudi iz sela žive sa uvjerenjem da su oni pod vodstvom, pod blagoslovom prosvijetljenog čovjeka. To je zločin. S druge strane mogao si biti izliječen, jer to nije neki veliki problem; paraliza se može izliječiti.”

Mogao sam vidjeti bljesak u njegovim očima kada je shvatio da je pogriješio. Ako se paraliza može izliječiti... Zbog paralize je polovica njegovog mozga otupila i stvorila ovo ludilo. On je napisao na list: “Da li je moje iscjeljenje moguće?”

Rekao sam, “Možda je sada već prekasno. Ti si paraliziran već 60 godina, tvoj mozak je otupljen već 60 godina; mislim da nakon 60 godina moždane stanice ne mogu biti žive, ne mogu ponovno funkcionirati. Koja je svrha? Ti si star oko 90-ak godina, koja je svrha? Sada je

bolje da ostaneš prosvjetljen - barem su ljudi sretni. A ti se ne osjećaš inferiorno: zato što si paraliziran, zato što ne možeš govoriti, zato jer ti je polovica mozga otupljena.”

Stoga sam mu rekao, “Ja neću nikome ništa reći. Ja ću čuvati tvoju tajnu. Ostani prosvjetljen; to doprinosi i tebi i ljudima. Ljudima je potreban netko: oni su u konstantnoj potrazi za nekime koga će slijediti. Barem ih ne možeš indoktrinirati, ne možeš im zaprljati umove. Na neki način, ti si nevin. Ti nisi ništa učinio. Ti si jednostavno ponudio darove, koje god imao. Nemaš ništa osim čaja.” To je sve što je koristio, to je čitava njegova hrana.

Ti si uvijek raspoložen. Tisuće ljudi se okuplja, i tijekom festivalskih dana ovo selo postaje veliki grad. Ljudi uživaju, ti uživaš - ja neću poremetiti tu igru. Jednostavno sam htio otkriti ako je moguće da se nešto što nije prosvjetljenje može krivo protumačiti kao prosvjetljenje. To si ti dokazao. Zahvalan sam ti što si bio iskren sa mnom; nisi ništa skrivao.”

Suza mu je potekla niz jedno oko - drugo oko je bilo paralizirano - suza zahvalnosti. Nastavljao sam ga povremeno posjećivati; on nije bio daleko. On me zavolio. Ja sam vjerojatno bio jedina osoba koja je sjedila na njegovom mjestu. Sa jednom rukom bi me povukao i natjerao da sjednem pored njega.

Ljudi bi dirali i moje noge, a ja bih rekao, “Pogriješili ste već jednom; sada ponovno grijешite. Nemojte barem sada grijешiti.” Ali nisu me shvatili kada sam rekao, “Već ste pogriješili. Nemojte ponavljati tu grešku.”

Luđak može ponekad imati uvide koje racionalan čovjek ne može imati jer je luđak iskoračio iz mehanizma uma; na krivu stranu, na stražnja vrata, ali je i dalje izvan uma. Čak i sa stražnjih vrata može dobiti uvide koji nisu dostupni ljudima koji nikada ne izađu iz kuće. Zasigurno nije tako sretan kao što bi bio da je izašao na prednja vrata, za to je ipak potrebno mnogo truda. Ludilo je bolest. Ono se događa vama - vi se ne morate truditi kako bi bili ludi. To je bolest koja je izlječiva. Prosvjetljenje se događa kroz nevjerojatnu svjesnost i kroz napor.

Prosvjetljenje je vrhovno zdravlje.

Morate pažljivo razumjeti riječ *zdravlje*. Ono nema samo fiziološki značaj. Naravno da je fiziološki bitno biti zdrav, ali ono posjeduje i više značenje. *Zdravlje* znači iscjeljivanje rana. Ono dolazi iz korijena riječi koji označava iscjeljenje. Ako je vašoj duhovnosti potrebno iscjeljenje, tada vam je meditacija dostupna. Čudno, riječ *zdravlje* dolazi iz istog korijena riječi kao i riječ *cjelovitost* (*health - wholeness*).

Zdravlje znači da je tijelo cjelovito, da ništa ne nedostaje. Iz cjelovitosti nastaje riječ sveto (*wholeness - holy*): duh je cjelovit, ništa ne nedostaje. Slično tome, riječ medicina i riječ meditacija dolaze iz istog korijena - ono što iscjeljuje. Medicina liječi rane u vašoj fiziologiji, a meditacija liječi rane u vašem duhovnom postojanju, u vašem vrhovnom biću.

Luđak, ako je u rukama prosvijetljenih ljudi, može postići prosvjetljenje brže nego vaši takozvani zdravi ljudi. Na Istoku postoji dugovječna tradicija, i u ovom stoljeću jedan ju je čovjek ponovno oživio - njegovo ime je Meher Baba. On je putovao Indijom i tragao za ludim ljudima. Išao je tamo gdje je čuo da postoji neki luđak. Putovao je Indijom čitav svoj život, u potrazi za ludim ljudima.

Njegovi su ga učenici pitali, "Zašto trošiš svoje vrijeme sa ludim ljudima kada su ti dostupni zdravi ljudi sa kojima možeš raditi, koji čeznu za tvojom pažnjom?"

Meher Baba je rekao, "Ne razumijete. Odvesti zdravu osobu izvan svog razuma je vrlo teško. Ali izvesti luđaka je vrlo lako jer je na jedan način on već izvan njega, ali na stražnjim vratima. On je okusio nešto izvan njega; mi mu samo trebamo pokazati prava vrata i reći, 'Molim te nemoj izaći na kriva vrata, izađi na prava vrata. To što si izvan je savršeno u redu, ali odaberi prava vrata.'" Meher Baba je preobratio mnoge lude ljude u prosvijetljene pojedince.

To je čudan svijet. Ovdje zaista velike stvari nisu nagrađene. Nikoga ne zanima Meher Baba. Majka Tereza će dobiti Nobelovu nagradu jer se ona brine za jadnu siročad, ali nitko neće dati Nobelovu nagradu Meher Babi koji je zaista učinio nevjerojatan posao - a on je bio jedini čovjek koji je nakon mnogo stoljeća uspio u tome.

finiram blaženstvo, to vam neće imati smisla. Ja ga mogu definirati, ali definicija će biti jednostavna: “Blaženstvo je ekstaza.” Tada ćete pitati, “Što je ekstaza?” To će voditi do beskonačne regresije. Ne, definicija nam neće pomoći.

Svijet religije nije svijet definicija. Svijet religije je svijet iskustava. To je razlika između učitelja i majstora: učitelj vam daje definicije, objašnjava vam literaturu. Majstor vam dozvoljava da sa njim krenete u nepoznato. On vam ne daje definicije, literaturu: on vam daje poticaj. On vas baca u bezdan postojanja. Sve moje riječi su zapravo poticaji. One nemaju nikakve veze sa odgovaranjem na vaša pitanja.

Želim da ga doživite, a blaženstvo je iskustvo koje će od vas stvoriti ludu. Vi ga poznajete, vi ga osjećate, vi ste ono, ali ne možete reći što je to. Nemoguće ga je verbalno definirati, ali ga možete prenijeti. Da, ja vam ga mogu prenijeti. Moje ruke nisu prazne, one su prepune, ali vi morate biti prazni kako biste ga primili.

Sjećam se poznate priče o Nan-inu:

Sveučilišni profesor filozofije je otišao vidjeti Nan-ina, velikog majstora. Profesor je bio pun pitanja, dok je hodao od sveučilišta do brda gdje je Nan-in živio u hramu. Toliko mnogo pitanja je imao, što će ga prvo pitati? Profesor je čuo toliko mnogo o Nan-inu, a takve osobe se rijetko susreću. Ušao je u hram.

Prvo što mu je Nan-in rekao bilo je, “Molim te uđi, ali ostavi gomilu vani.”

Profesor je pogledao uokolo; nije bilo nikoga. Gomila? On je bio sam. Nan-in je rekao, “Ne gledaj uokolo, pogledaj unutra: gomila je ondje. Ona je prisutna cijelo vrijeme.”

Profesor je bio šokiran. Ali profesor je, nakon svega, profesor. Rekao je, “U pravu ste. To je gomila, ali ja sam profesor; ja ću se pozabaviti ovom gomilom. To je moja profesija, stoga me ispričajte, ne mogu ostaviti gomilu vani. Ona će biti sa mnom, ali ja ću sjediti ovdje u tišini. Nemojte se obazirati na nju.»

Nan-in je rekao, "Ali ti si umoran i znojiš se. Sjedni, ohladi se, a ja ću ti pripremiti šalicu čaja." Nan-in je pripremio šalicu čaja, donio je praznu šalicu i tanjurić profesoru, i izlio čaj iz čajnika u šalicu. Profesor je gledao: šalica je postajala sve punija. Ona je bila u potpunosti ispunjena, a Nan-in je i dalje točio čaj.

Čaj se počeo prelijevati iz šalice na tanjurić. Profesor je pokušao biti strpljiv jer je rekao da će gomila sjediti u tišini, ali gomila je bila prisutna i gomila je govorila, «Ovaj čovjek je lud! Da li je to pravi način?» Japanci su posebni po čaju; to je dio njihove kulture i bontona - to se nikada ne radi. Ali Nan-in je nastavio točiti. Kada je tanjurić postao prepun i čaj se počeo prelijevati po odjeći profesora, on je rekao, "Čekajte! Što radite? Šalica je puna. U nju ne stane više nijedna kap."

Nan-in je rekao, "To si dobro shvatio. Možeš li mi dati malo prostora u sebi? Možeš li mi dati barem jednu kap? Ti si prepun, poput ove šalice i tanjurića. Ali ti si osjetljiv čovjek; shvatio si da će se čaj proliti ako se nastavi točiti. Ali jesi li promatrao koliko čaja se proljeva iz tvoje lubanje? Moja cijela koliba postaje mokra. Kada dođeš sljedeći puta, donesi praznu šalicu; tada ću podijeliti što god posjedujem. Ali ti si tako pun da je to beskorisno: ne mogu doprijeti do tebe. Ja gledam sa svih strana - u tebi je gomila. Nema prostora, niti za jednu kap."

To je umijeće učenja: kada postanete prazna šalica i dozvolite majstoru da prelije u vas sve što je u njemu. Majstor neće postati siromašan jer je podijelio svoje blaženstvo sa vama. To je blago koje nastavlja rasti. Ali to je jedna od najtežih stvari na svijetu: dozvoliti i otvoriti se blaženstvu unutar vas, jer za to morate biti spremni. Morate se očistiti, a ništa manje od potpune praznine neće biti priznato kao čisto.

Na Zapadu kažu, "Čistoća je put ka božanskom." Bog ne postoji, stoga to nije točno. Ali ja kažem, "Čistoća je put ka praznini." Zapravo, čistoća je drugo ime za unutarnju prazninu. Izbacite sav pokvareni namještaj i odjeću. Pogledajte što ste sve skupili!

Napisana riječ je poput trupla, a izgovorena riječ vrvi životom - barem na trenutak, kada ju netko sluša. Između onoga koji govori i onoga koji sluša, na trenutak, postoji živa vibracija. Riječ nije sama: pokret, oči, glas, dubina iz koje ona dolazi... Gdje ćete pronaći dubinu u komadiću papira? Gdje ćete pronaći oči, pokrete, zvuk u tinti? Ona je mrtva. To će biti ista riječ, ali vatra u njoj neće goriti. To će biti svijeća bez plamena. Ali svijeća nije važna; ono što je važno je živi plamen.

Ali povjesničari su promašili, iz jednostavnog razloga što su Platonove knjige dostupne, imaju dokaz. Izgovorena riječ je oživjela, proživjela i otplesala svoje, a zatim je nestala. Sokrata se sjećamo samo zato što ga je Platon spomenuo i zato što je zapisao njegove dijaloge. Koliko je Sokrata u tome, a koliko Platona, teško je reći jer to ne možemo nikako znati. Sokrat nije ostavio ništa iza sebe. Ali ja to savršeno dobro znam, jer su i drugi Sokratovi učenici također zapisivali bilješke, a sve te bilješke su različite.

Platonove bilješke su najpoznatije jer je on zaista bio veliki pisac. Drugi učenici su jednostavno radili bilješke. Ali ja sam pregledao te bilješke, i sa sigurnošću mogu reći da je 90% Platonovih bilješki njegova mašta. On je maštovit i kreativan. Nešto od Sokrata je prisutno, ali veoma je teško pronaći taj dio: on je pomiješan sa Platonom - ali Platon je bitan.

Sokrat je gotovo mitološki lik. Postoje mnogi ljudi koji misle da Sokrat nije nikada postojao, da je on bio samo lik u Platonovim dijalozima. Na isti način Gurdjieff je govorio da Isus nije nikada postojao, da je on bio samo dio drame koja se svake godine odigravala u Jeruzalemu.

Teško je dokazati da je Isus bio povijesna osoba jer osim četiri evanđelja - koja su napisali njegovi učenici - ne postoji nikakav spomen Isusa u čitavoj židovskoj literaturi, niti jedan spomen u bilo kojoj suvremenoj literaturi, niti na kamenu, zgradama ili bilo gdje drugdje u rimskim zapisima. Ako je čovjek razapet, mora postojati neki zapis da je on bio razapet. Ako ćete razapeti čovjeka poput Isusa, barem mu dugujete da to zapišete. Ali nema nikakvih zapisa. A nijedan od ta će-

tiri učenika ne posjeduje kvalitetu Platona. Isus također ne posjeduje kvalitetu Sokrata.

Sokrat je div, himalajski div. Svaka njegova riječ je nevjerojatno značajna. On je rekao, “Ja neću napustiti Atenu. Što će biti sa Atenom bez mene? Ubijte me - to će učiniti Atenu vječnom.” Ti idioti nisu mogli razumjeti što je govorio.

On je govorio istinu: pošto je Sokrat otrovan u Ateni od strane atenskog naroda, Atena je postala vječna.

Sjećam ga se jer je on bio prvi čovjek koji je koristio riječ *profesija* za istinu: “Ja neću napustiti svoju profesiju.” Zapravo, čak i da je htio, nije ju mogao napustiti. Čovjek koji je dosegnuo to stanje ne može zaustaviti proces širenja onoga što je ostvario.

Ja govorim da je za mene reinkarnacija istina. Ali ja vam ne govorim da vjerujete u moje iskustvo, jer to neće postati vaše iskustvo ako jednostavno povjerujete, niti će vam to pomoći da to doživite. Upravo suprotno, to će vas ometati u vašem doživljaju. Ako vjerujete u ono što ja govorim, tada više nema potrebe tragati.

Religiozna istina, subjektivna istina, je različita od objektivne istine, znanstvene istine. Albert Einstein pronalazi određenu istinu u fizici. Ne moraju svi proći kroz istu potragu - to bi bilo glupo. Ono na čemu je Albert Einstein radio godinama, vi možete učiniti u svega nekoliko sati. To ovisi o vašoj inteligenciji; možete to učiniti čak i u nekoliko minuta. Nema potrebe da tragate.

Edison je tri godine radio kako bi izumio prvu električnu žarulju. Ako svi krenu i potroše tri godine kako bi napravili jednu električnu žarulju, to bi bilo glupo. Njih možete kupiti u dućanu. Nitko ne razmišlja o tome da je netko 3 godine neprestano istraživao. Edison je radio 16-18 sati dnevno. Prisjećam se posljednje večeri kada ju je otkrio:

Možete razumjeti njegovu ekstazu: tri godine napornog rada i konačno je napravio žarulju. Svjetlo se upalilo. On nije mogao vjerovati, sjedio je ondje, zapanjen. On je tri godine naporno radio, nadajući se da